

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3678

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3678

NO. 273. — ŠTEV. 273

NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 21, 1933. — TOREK, 21. NOVEMBRA 1933

VOLUME XII. — LETNIK XII

DOLOČBE NRA BO TREBA TEMELJITO IZPREMENITI

VEČMILIJONSKA ARMADA NEZAPOSLENIH BO ŠE LETOŠNJO ZIMO ZNATNO DEMOBILIZIRANA

Ravnatelj zveznega reliefa je obljubil, da bo v prihodnjih tridesetih dneh dobilo dvestopetdeset tisoč nezaposlenih žensk delo. — Predsednik narodne trgovske zbornice je izjavil da bo NRA zavedno ostala. — Dosti štrajkov je povsem nepotrebnih.

WASHINGTON, D. C., 20. novembra. — Včeraj se je začela na vseh frontah najnovejša "delavska bitka", in predno se je znočilo, so že dospela prva poročila o "zmagah".

Harry L. Hopkins, civil works administrator, je zvečer sporočil, da je na tisoče moških po vseh delih dežele dobilo delo pri javnih gradnjah. Do konca tekočega tedna bo že milijon nezaposlenih na delu.

Ako bo šlo vse po sreči, bo imelo do Božiča delo in zaslužek štiri milijone oseb, ki so bile dosedaj odvisne od podpore iz javnih in privatnih dobroteljskih skladov.

V to svrhu je na razpolago štiristo milijonov dolarjev, kar predstavlja del vsote, ki jo je dovolil kongres za obnovo ameriškega gospodarstva.

Nadalje je obljubil Hopkins, da bo v prihodnjih tridesetih dneh dobilo delo tudi dvestopetdeset tisoč nezaposlenih žensk.

ATLANTA, Ga., 20. novembra. — Pred tukajšnje trgovsko zbornico je govoril predsednik ameriške trgovske zbornice H. L. Harriman. Po njegovem zatrdilu je pokazala izkušnja, da je treba določbe, vsebovane v NRA in AAA, temeljito izpremeniti, da bodo v vseh ozirih odgovarjale svojim svrham.

Dejal je, da je poteklo že dovolj časa, da je mogoče oba velika poskusa temeljito preceniti, pohvaliti, kar zasluži hvalo, in pograti, kar je graje vredno.

Nato je Harriman zagotovil, da obe veliki pomožni organizaciji ne bosta nikdar popolnoma prenehali obstajati, kajti potreba samohranitve zahteva, da se sedanje zmedeno gospodarsko in industrijalno življenje nadomesti z rednim in urejenim.

Po mojem mnenju, — je dejal, — ne bosta NRA in AAA nikdar opuščeni, toda sčasoma se bo izkazalo, da ju je mogoče izboljšati in njunc izvedbo posplošiti.

Sedanje prisilne pravilnike mora vlada nadomestiti s prostovoljnim sodelovanjem in kooperacijo. Navdušenje trgovskega sveta za NRA je v zadnjih šestdesetih dneh zelo ponehalo. Vzrok je predvsem ta, ker se ne dela razlike med stroški za preživljanje v malih in velikih mestih. Vsled tega so industrije v številnih malih mestih zelo prizadete. — Dosti jih je že podleglo v hudem konkurenčnem boju. V tem oziru je treba nekaj storiti.

Po raznih delih dežele so izbruhnili štrajki, ki niso bili avtorizirani in so bili povsem brez potrebe.

Delavci nimajo nikake pravice zatrjevati, da zamorejo edinole potom delavskih organizacij pridobiti tiste delavske pogoje in tiste plače, ki jih določa NRA.

Delavci so potom NRA dosti pridobili. Delavski voditelji morajo biti zelo previdni pri proglašanju stavk.

Opozicija proti NRA, ki se je pojavila po vsej deželi, je naraven odgovor na neizpolnjene nade, da se bo ameriško gospodarstvo mahoma izboljšalo.

"Agricultural Adjustment Act" (AAA) bo prinesel pridelovalcem pšenice sto milijonov dolarjev. Farmer je dobival pred enim letom za bušelj pšenice samo trideset centov, dočim dobiva sedaj od sedemdeset do osemdeset centov.

Swanson se zavzema za močnejšo mornarico

WELLES SE BO VRNIL NA SVOJE MESTO

Predsednik Grau želi, da bi bil ameriški poslanik odpoklican. — Roosevelt je naročil Wellesu, da se vrne.

Havana, Kuba, 20. novembra. — Predsednik Ramon Grau San Martin je prvič, odkar je kubanski predsednik, podal svojo izjavo glede svoje vlade.

Gräu je sprejel časnikarske poročevalce v sprejemni sobi svoje stanovanjske v predsedniški palači.

Predsednik Grau je rekel, da je sedanja vlada pokazala, da zasluži, da bi jo Združene države priznale. Gele ameriškega poslanika Sumner Wellesa, katerega smatra za nasprotnika svoje vlade in želi, da bi ga predsednik Roosevelt odpoklican, je rekel:

Čutim, da je Mr. Welles nasprotnik moje vlade in vem, da so njegove vsakdanje konference z voditelji opozicije škodljive za nas in za Kubo.

Warm Springs, Ga., 20. nov. — Ameriški poslanik Sumner Welles, ki je z aeroplanom prišel iz Havane v Warm Springs, je imel s predsednikom Rooseveltom pet ur trajajočo konferenco; tekom katere mu je poročal o položaju na Kubi. Po konferenci je Roosevelt naročil poslaniku, da se vrne na svoje mesto.

Welles je v nedeljo zvečer odpotoval v Washington, ker ga je predsednik prosil, da poda isto poročilo državnemu tajniku Phillipsu, predno se vrne na Kubo. Iz tega je razvidno, da bo predsednik obdržal glede Kube dosedanje politiko in ne bo priznal sedanje Grauove vlade.

SAYRE JE POSTAL NADOMESTNI TAJNIK

Washington, D. C., 20. nov. — Zet predsednika Woodrowa Wilsona, profesor Francis B. Sayre, je bil imenovan za namestnika državnega tajnika. Sayre je bil do sedaj profesor na Harvard vseučilišču.

ZELEZNIŠKA NESREČA PRI SPANDAU

Stendal, Nemčija, 18. nov. — Vlak, ki vozi med Berlinom in Parizom, je kolidiral v bližini Stendala z nekim tovornim vlakom. Tri osebe so bile usmrčene, osem jih je bilo pa ranjenih.

JAPONSKA CESARICA BO ZOPET MATI

Tokio, Japonska, 20. novembra. Iz cesarske palače prihaja poročilo, da cesarica pričakuje konec decembra ali v začetku januarja otroka. Cela Japonska molí da bi otrok bil princ in prestolonaslednik.

Ker splošno prevladuje prepričanje, da bo sedaj cesarica, ki ima že dve hčerki, dobila sina, je vlada naročila guvernerjem sedmih prefektur, da naj v vsaki prefekturi izberejo eno dekle, ki je najbolj zdrava in dobrega moralnega značaja, in jo pošljejo v Tokio. Izmed teh sedmih deklet bo dvor izbral pestunjo za mladenčca prince.

ITALIJA BO ZAPUSTILA LIGO NARODOV

Fašistovski svet bo 5. decembra sklepal glede izstopa Italije iz Lige narodov. — Časopisje se zavzema za izstop.

Rim, Italija, 20. novembra. — Ko se bo 5. decembra sestal veliki fašistovski svet, bo sklepal o izstopu Italije iz Lige narodov.

Z ozirom na zadnje izjave ministrskega predsednika Mussolinija je izstop Italije iz Lige neizogiben. Na svoji zadnji seji spomladi je fašistovski svet že tudi razpravljal o tem vprašanju ter tedaj sklenil, da naj zastopniki pri Ligi natančno proučujejo stališče Italije v Ligi. Med tem časom sta Japonska in Nemčija izstopili iz Lige narodov. Vsled izstopa teh dveh držav je bila Liga zelo oslajljena in ostala sta samo še dva njena stebra: Anglija in Francija.

Vsled zblizanja dveh največjih svetovnih držav Združenih držav in Rusije, ki nista članici Lige, je potrebno pričeti popolnoma novo diplomacijo, ki bo neodvisna od Lige narodov. Vsled tega so člani velikega fašistovskega sveta prišli do zaključka, da je sedaj najprimernejši čas, da razpravlja o izstopu Italije iz Lige.

Mussolini je v svojem govoru 14. novembra povedal, da je Liga narodov izgubila vse, kar bi ji moglo dati političen pomen in zgodovinsko važnost.

Značilno je, da se glavni italijanski delegat baron Pompeo Aloisi ne nahaja v Ženevi in to ravno ob zelo važnem času, ko angleški in francoski delegati razpravljajo o tem, kako bi bilo mogoče poravnati francosko-nemški spor zaradi razorožitve.

Italijansko časopisje obširno piše o potrebi, da Italija izstopi iz Lige narodov. Vsi listi složno zatrjujejo, da Liga ves čas ni bila zmožna rešiti niti ene važne zadeve.

NA KUBI JE MIR

Havana, Kuba, 19. novembra. Medtem ko so vojaki utrčili barikade okoli predsedniške palače, je predsednik Ramon Grau San Martin izjavil, da vladajo po celi Kubi normalne razmere in da je zopet zavladal mir.

Vrhovni poveljnik kubanske armade polkovnik Fulgencio Batista je rekel, da je izdal posebne varnostne odredbe, ker se širijo govornice, da se bo kmalu pričela nova vstaja proti Grauovi vladi.

SLABA VINSKA LETINA

Madrid, Španija, 20. novembra. Vsled plesni in slabega vremena je letošnja vinska letina na Španjskem zelo slaba.

Uradno poročilo pravi, da so letos pridelali 18,600,000 hektolitrov vina v primeri z lanskim pridelkom 21,000,000 hektolitrov.

Najbolj je bila po plesni prizadeta trta v pokrajinah Valencia in La Mancha.

GENERALI POSTAJAJO MENIHI

Ker so sovražnosti ponehale, so generali brez dela in zaslužka. — Pomagajo si pač kot si morejo in znajo.

Peiping, Kitajska, 20. novembra. — Ker je sedaj ponehala vojna med Kitajsko in Japonsko, mnogi kitajski generali nimajo nikakega opravka.

Nekateri gredo v pokoj, nekateri si poiščejo kako drugo službo, mnogo pa jih gre v samostane.

Zadnji med temi generali, ki so si poiskali mir in tolažbo v samostanih, je general Sun Čun-fang, ki je bil nekdanj najbogatejši in najuplnejši general, ki je gospodaril provincam Kiangsu, Čekiang, Fukien, Anhui in Kiangsi. V kratkem bo sprejet v budistovski tempel "največje sreče" v Peipingu.

Zavrgel je vse vojaške zadeve in bere budistovske knjige.

Kadar je dežela v zmešljavi, — je rekel general Sun, — kadar postava in orožje izgubita svojo veljavo, tedaj se moramo oprijeti Budovih nauk za dobrobit človeškega rodu. Buda in Konfucij sta učila nauk bratske ljubezni, smiljenja in dobroteljsnosti. Prepričan sem se, da so te čednosti mnogo bolj učinkovite za doseg miru kot bajonetni krogle in kri.

Najvažnejši med kitajskimi generali, ki so se oprijeli Budovih nauk, pa je maršal Wu Pei-fu, ki je najmočnejši kitajski general in velik nasprotnik generala Čang Kaj-Šeka.

DUNAJSKE RESTAVRACIJE ZA NEW YORK

Balboa, Panama, 19. novembra. Novo izvoljeni newyorški župan Fiorello La Guardia hoče iz New Yorka napraviti najprijetnejše bivališče ter bo med drugim tudi v mestu vpeljal gostilne in restavracije po dunajskem načinu.

La Guardia pravi, da so mu dunajske restavracije posebno všeč, ker imajo vrtove ter velike prostore, kjer je ob večerih godba.

To so vedno bile moje sanje, da ljudje dostojno pijejo. Te sanje so mi bile rojene leta 1903, ko sem na Dunaju po gostilnah in restavracijah videl vesele ljudi, ki so zmerno pili in se pri tem zabavali — pravi La Guardia.

Kar želim, je to: splošno razvedrilo, zmerno življenje in pijača in delo za godbenike. Več takih prostorov bi moglo biti na mestnih zemljiščih ob reki Harlem in na Riverside Drive.

La Guardia pravi, da bi take restavracije zgradilo mesto in jih oddajalo v najem; najemniki pa bi morali upravljati prostore po evropskem načinu.

La Guardia je dobil panamsko državljanstvo in je poleg Lindbergha edini Amerikaneec, kateremu je podeljeno panamsko državljanstvo.

države veliko množino vina, ako bi s Španjsko sklenjena trgovska pogodba, za katero so ravno sedaj pogajanja v teku.

AMERIŠKO MORNARICO JE TREBA TAKOJ POVEČATI

WASHINGTON, D. C., 20. novembra. — Mornariški tajnik Claude A. Swanson je naprosil proračunski urad, da dovoli mornarico potrebno svoto za pomnožitev mornariškega moštva 5300 mož. Ta njegov predlog posebno podpirajo mornariški poveljniki, ki že dalje časa zatrjujejo, da sedanja mornarica ni dovolj močna niti za čas miru.

Z ozirom na mednarodni položaj in neuspešni potek razorožitvene konference povdarjajo mornariški krogi, da je neobhodno potrebno večje število mornarjev za ladje, ki so sedaj v porabi in da je tudi treba izvežbati zadostno število mornarjev za druge ladje, ki v slučaju potrebe bile dodeljene bojni mornarici.

Vlada sedaj gradi več novih bojnih ladij, za katere primanjkuje izvažanega moštva. Predsednik Hoover je leta 1930 zelo skril število mornarjev, namreč od 84,500 na 79,700. Toľiko mož šteje mornarica še sedaj.

Tajnik Swanson zatrjuje, da je za mirni čas potrebnih v mornarici najmanj 85.000 mož pa tudi to število znaša samo 85 odstotkov potrebnih vojakov za ameriško bojno mornarico.

Poleg tega zahteva Swanson od Public Work Administration 50 milijonov dolarjev za popravilo in prenovljenje starih bojnih ladij. Posebno je treba prenoviti lahke križare, ladje za prevažanje aeroplanov, rušilce in submarine.

MORILKA SE JE POROČILA V JEČI

Sofija, Bolgarska, 19. novembra. — Četudi je Vasilka Gregorova z ovrtnico zadrgnila svoje ljubimec vrat, ko je bil popolnoma vinjen in je za ta zločin dobila dve leti zapore, je vendar našla drugega moža, ki je imel toľiko korajže, da se je z njo poročil.

To je zloglasni vlomilec Konstantin Tolinov, ki je poznan pod imenom "kralj vil", ker je navadno vladal v vile predmestju Sofije. Poročena sta bila v kapelici kaznišnice.

Vasilka in Konstantin sta bila pred šestimi leti zaljubljena. Kmalu pa se je Vasilka zaljubila v drugega moškega in je živela z njim. To je bil pijanec in jo je večkrat pretepal. Neke noči ga je v obupu zadavila. Sodišče ji je odmerilo samo dve leti in je bila zaprta v isti kaznišnici kot Konstantin in v kaznišnici je tudi porodila otroka.

Ko sta se zopet videla, se je zbudila stara ljubezen in z dovoljenjem kaznišniškega ravnatelja sta bila poročena.

Na njihovem ženitovanju so bili vsi kazneni, več prijateljev in sorodnikov in celo državni pravnik, ki je oba postal v ječo, in bivši policijski načelnik. Po poroki je bil tudi krščen Vasilkin otrok. Konstantin mora ostati v ječi še 175. Vasilka pa 20 mesecev, predno bosta mogla pričeti novo življenje.

LINDBERG SE VEDNO V LIZBONI

Lizbona, Portugalsko, 19. nov. Polkovnik Charles A. Lindbergh bo jutri odletel proti Azorom. Danes si je s svojo ženo ogledoval tukajšnje zanimivosti.

IZ ŽIVLJENJA SEN. SCIALOJE

S predsednikom Wilsonom se je pogajal za Reko. — Bil je član sveta Lige narodov.

Rim, Italija, 20. novembra. — Senator Vittorio Scialoja, ki je bil italijanski zunanji minister in italijanski zastopnik v svetu Lige narodov, je umrl za poapnenjem žil. Bil je 79 let star.

Scialoja je bil slovit poznavalec rimskega prava. Ko je prišel v Italijo do vlade fašizem, je bil Scialoja edini med stariimi državni službi.

Kot več mednarodni politik je mirno korakal skozi marsikatero italijansko krizo. Premisel je tudi fašistovsko revolucija in je postal Mussolinijev zaupnik.

Dasiravno je bil Scialoja tekom svetovne vojne pravosodni minister, bil je malo znan širnemu svetu, dokler ni leta 1919 postal zunanji minister. Kot tak je prišel v stik s predsednikom Wilsonom, s katerim je imel dolga pogajanja glede Reke.

Ko je Gabriele d'Annunzio s privolenjem italijanskega kabineta zasedel Reko, je Scialoja temu nasprotoval, vendar pa se ni uklonil zahtevi predsednika Wilsona in Lige narodov, da odpokliče italijanske vojake iz Reke in izroči mesto Jugoslaviji, kateri je bila Reka že podeljena v Londonskem paktu. Predsedniku Wilsonu je Scialoja rekel, da Italija zahteva celo Dalmacijo in da so prebivalci Reke sami prosili italijansko vlado za priključitev k Italiji. Rekel je, da je posest Reke za Italijo neobhodno potrebna za obrambo Jadranskega morja.

Notranji položaj je med časom postal tako kritičen, da je bila kraljeva hiša v nevarnosti. Po celem Italiji so bili nemiri na dnevnem redu. Jeseni leta 1920 je Scialoja postal glavni italijanski delegat pri Ligi narodov.

Predno je Scialoja stopil v politiko, je bil profesor prava na vseučilišču v Camerino, nato v Sieni in slednjič v Rimu. Leta 1904 je bil imenovan za senatorja in od tedaj je bilo vedno zvezan z italijansko politiko.

PIVOVARNARJI ZA ZNIŽANJE DAVKOV

Washington, D. C., 19. nov. — Zveza pivovarnarjev v Združenih državah je naprosila ameriško vlado, naj zniža davek na sodeček 3.2 procentnega piva od petih na tri dolarje.

Tisti, ki bodo varili močnejšo pivo, naj plačajo večji davek.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

L. Benedik, Trezor.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
616 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

za celo leto velja za Ameriko in	za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	za pol leta	\$3.50
za pol leta	za inosestavo na celo leto	\$7.00
za štiri leta	za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" tiskala vsaki dan izveniša delovni in praznični
dopolni bres podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovno
prijeti po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nam tudi prejane bivališke naznani, da hitreje najdemo naslovnika

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-3878

PRIZNANJE SOVJETSKE RUSIJE

Predsednik Združenih držav, Franklin D. Roosevelt, in Maksim Litvinov, sovjetski komisar za zunanje zadeve, sta deset dni razpravljala in se posvetovala.

V četrtek zvečer, deset minut pred polnočjo, so Združene države oficijelno priznale Unijo sovjetskih socijalističnih republik.

Priznanje je zahteval zdrav človeški razum, in to je najbrž vzrok, zakaj je Roosevelt priznal Rusijo in zakaj je Hoover ni hotel priznati.

Šestnajst dolgih let je oficijelna Amerika ignorirala deželo, ki tvori eno šestino zemeljske površine in ima stošestdeset milijonov prebivalcev. Ignorirati tako deželo, je baš tako kot če bi človek ignoriral sonce ali mesec.

Priznanje bo znatno povečalo trgovino med Rusijo in Združenimi državami.

Sedaj je Amerika z Rusijo v istem razmerju kot je naprimer z Japonsko. Za slučaj vojne na Daljnem iztoku bo ameriški kapitalist neovirano in mirne vesti prodajal obema vojni material in vse, kar bosta potrebovali.

Predsednik Roosevelt je stavil precej ostre pogoje, katere je ruska vlada gladko sprejela.

Amerikanci, ki se nahajajo v Rusiji, bodo smeli bo svoje moliti svojega Boga; sovjeti ne bodo smeli v Združenih državah uganjati komunistične propagande, in bodo menda tudi plačali dolg, ki ga je napravila Kerenskijeva vlada v Združenih državah.

Priznanje Sovjetske Unije je nadalji uspeh Franklina Roosevelta. V mirnem času ni še noben ameriški predsednik v kratki dobi osmih mesecev toliko dosegel kot je dosegel Roosevelt.

OBLETNICA

Lani v tem času sta skoro drug za drugim umrli dva naša velika človeka, edina humorista, ki ju je premogel slovenski narod v tem stoletju — Rado Murnik in Franc Milčinski.

V težkih časih, ko tarejo ljudi skrbi in težave, je vsak vednejak pravi dar božji.

Usoda nam ni bila prijazna, kajti vzela nam ju je, ko sta bila v najvišjem razmahu in bi nam lahko ustvarila še dosti lepega, vedrega in veselega.

Dopisi.

Selo-Moste pri Ljubljani.

V svojem predzadnjem dopisu sem razbil v nekem odstavku angleško besedico "shall". Tiskarski skrat pa je pogotil drugi "q", da se bodo pa nekateri duhovi pomirili, naj bo s tem ugotovljeno, da mora biti imenovana besedica pisana z dvema l, tedaj "shall".

Huda nesreča se je pripetila 26. septembra na lovu na Gorjancih. Gospodu Maksu Vale, sprožil se je puška, ki jo je obesil na bližnji grm, zraven pa obesil še svoj pulover. Ko je segel po pulover se je zapletel v petelina puške. Puška se je sprožila in Vale je dobil ves naboj svinčenih zrn v hrbet. Pripeljan je bil takoj z avtomobilom v bolnišnico usmrtitvenih bratov v Kandiji. Upanje zdravnikov, ki so ga takoj operirali, da bo ostal pri življenju, se pa ni uresničilo, podlegel je poškodbam čez dva dni, star 50 let. Truplo je bilo prepeljano na njegov dom v St. Jernej. Veličasten pogreb je pokazal, kako spoštovan in priljubljen je Vale bil. Bil je podjeten in uspešen trgovec in v svak našega prijatelja Mr. Avsenika, Tappan, N. Y. Sožalje!

V Ljubljani je umrla 28. septembra v starosti 74 let gospa Pavlina Pleničar, rojena Karlinger iz Stične, soproga ukolokojene sodnega oficijala g. Franc Pleničarja iz Novomesta. Družini Pleničar in Karlinger sta v Stični, Novemestu in Kostanjevici, kjer je g. Pleničar več let služboval, dobro znani.

26. oktobra je umrla gospa Miklič, soproga znanega hotelirja g. Franc Mikliča. Družina Mikličeva pustila je narediti na pokopališču pri sv. Križu grobnico, katero si je gospa 26. t. m. ogledala in rekla napram svoji spremljevalki: Bog zna, kdo bo prvi v to grobnico potožil. Bilo je pa ravno ona, ki je še tisti večer zadeta od kapi izidila svojo blago dušo. Veličasten pogreb je bil 28. oktobra. Za krsto je korakal globoko užalošen soproga g. Frank Miklič s svojo hčerko, potem pa sinovi Karel, Josip in Ernest s svojimi ženami. Ljubljana pač že dolgo ni videla takega pogreba, videl si vse sloje naroda in tudi mnogo revežev, katerim je bila blagopokojna prava krušna mati. Naj v miru počiva!

Iz daljnega zapada sem dobil pred dnevi vprašanje, ako se lahko pošlje po pošti obleko v Jugoslavijo in ako je plačati carino na ponošeno obleko. Kolikor je meni znano, pošlje se lahko s paketno pošto 22 funtov. Poština znaša v takih primerih \$3.08 in še neka doklada 40c, skupaj tedaj \$3.48. Prejemnik se mora izkazati na carini s pismom pošiljatelja. V takem pismu morajo biti navedeni vsi predmeti, ki so v paketu. Ako se prejemnik izkaže z ubožnim listom svoje občine, ni mu treba plačati carine, ako pa tega nima, se mu carina zaračuna. Po mojem mnenju je pa najbolje, da se take pošiljke opustijo. Če hočete že sorodniku kaj poslati, pošljite mu s posredovanjem Glas Naroda \$5, ako mu pa pošljete obleko, rekel bo, da si mu pošlji par starih cap.

Vaš list je že obširno poročal o poplavih na Dolenjskem. Najhuje je bila prizadeta vas Struge, pa tudi bližnja Ribnica je utrpela mnogo škode. Stric našega prijatelja Mr. Ivana Adamiča g. Franc Burger, ki je praznoval 4. oktobra svojo tridesetletnico, je bil primoran spati pod streho, ker je voda vse sobe zalila. Starček se je šel in rekel, da že dolgo ni tako dobro spal, kakor tiste noči pod streho na senu.

Barje je bilo popolnoma pod vodo, posebno pa Hauptmanca, kjer ima naš rojak Iv. Varoga hišo in pet hektarjev zemlje. Tudi on

je utrpel veliko škodo, ker mu je voda poplavlila vse pridele. Ker je bil ob času, ko je bil v Pittsburgu, Pa. mnogo dopisoval v različne liste, se mu jako čudno zdi, da iz Pittsburga nihče več ne dopisuje. Pozdravlja vse svoje prijatelje, posebno pa odbor J. S. K. Jednote.

Pri okrožnem sodišču v Novem mestu vršila se je proti morilem Analije Mali, rojene Anžlovar, ki je gotovo nekaterim rojakom v Clevelandu, kjer je bila 3 leta, še v spominu. Umor je izvršil njen mož Andrej Mali, pri katerem mu je pomagal njegov brat Anton Mali. Kot sokrivka morala se je zagovarjati ljubica Andreja, šivilja Marija Golmajer. Obtožena Andrej in Tone Mali sta umor priznala, soobtožena Marija Golmajer, ki se je jako spretno zagovarjala, je pa vsako sodelovanje tajila. Na podlagi dokazov so bili obsojeni.

Andrej Mali na smrt, Tone Mali na dvajsetletno ječo, Marija Golmajer na osem let ječe. Zagovorniki vseh treh so vložili priziv, ki bo pač malo hasnil.

Komaj se je razburjenje nad tem zverimskim zločinom poglobilo, že se je izvršil v Trojanah enak zločin. Mladi posestnik Tine Trdin je postal žrtev zarote svojega brata Toneta, svaka Herleta in svoje žene. Svak Herle je za 3000 dinarjev, ki mu jih je plačal Tone Trdin, ki je bil zaljubljen v ženo Tineta iz zasede ustrelil Tineta. Glavni vzrok zarote in umora je žena umorjenega Antonija. Umorjenega Valentina Trdina so našli na samotnem mestu, toda zločinci so bili kmalo izsledeni in čakajo v zaporih ljubljanskega deželnega sodišča svojo usodo.

Ako človek prebira domače in tuje časopise, najde povsod oglašanje in agitacije za veselice. So kritični časi v našem gospodarstvu, toda če človek opazuje razne prireditve, vidi da je še nekaj odvignega denarja med nami. Pa naj bo, veselice nam vsaj trenutno uparajo naše skrbi in bolesti. Upajmo, da se bodo razmere izboljšale in da bo imel vsak delavec lahko ob nedeljah kuro v loncu.

Dopisovalka Mary Klum iz Bukovice pri Ribnici piše v vašem listu z dne 15. avgusta, da so tukajšnje razmere strašne. Na koncu svojega dopisa pa pripomni, da je bila na veselici, na kateri je bilo vsega v izobilju. Bili so pečenji janjci, salame, hrenovke, 600 litrov vina, pive itd. Čistega dobička so naredili prireditelji za gasilski dom nad sedem tisoč. Srečo moje, kaj hočete še više!

Seveda nimajo ženske tukaj vseh tistih ugodnosti, kakor v Ameriki. Treba je nositi vodo na glavo, tudi ni po vseh vaseh plin, pač pa je že v vseh večjih krajih elektrika. Vsaka ženska bi pa morala premisliti, odkod je doma in da je mogoče v skromni hišici odtoviti več tihe sreče in zdravja, kakor pa v kakem zaduhlem vele-mestnem stanovanju v Ameriki.

Dopisovalka se je tudi pritožila, da ne izplačujejo banke vlog. Res je, da banke izplačujejo vloge samo sorazmerno z višino vlog, pa saj je v Ameriki, kakor sem sem slišal, ravno tako. Rojaki so imeli tam z nekaterimi ameriški mi zavodi jako slabe skušnje. Enako je na vsem svetu in ne samo v Jugoslaviji.

Čital sem, da je rojak Mr. Fr. Masle v Little Falls, N. Y., slavil s svojo boljšo polovico petindvajsetletnico svoje poroke. Preživel sem pred devetimi leti s peškim društvom "Slavee" v njegovi hiši lep večer, ki mi je ostal v trajnem spominu. Želim obema še mnogo, mnogo srečnih let!

Préd tremi tedni vrnila se

je iz Ljubljane, kjer je bila na obisku svojih staršev, Mrs. John Rogelj iz Clevelanda. O. Vozila se je na parniku Conte di Savoia. Vem, da je prijatelj John svojo dražestno ženo težko pričakoval in jo z veseljem sprejel in da je trimesečni odsotnost vzgala v njem še gorkejšo ljubezensko čute, kakor jih je itak zmiraj do svoje ženske gojil. Gospod Jaka Gorjanc, zastopnik Cosulich Line in Italian Line je Mrs. Rogelj preskrbel vse potrebno za potovanje. Omizje pri Ferlineu (sedaj Klemenčič), katero je gospa dvakrat s svojo prisotnostjo počastila, ji pošilja svoje pozdrave.

Znano je, da se jugoslovanska vlada jako zanima za izseljeniško vprašanje. Ministrstvo za socialno politiko je nabavilo in odposlalo upravi jugoslovanske šole v Antofagasti (v republiki Chile, Južna Amerika) večjo množico šolskih knjig. Na tamošnje jugoslovanske naselbine je naredil ta čin jako ugoden vtis. Vlada bi gotovo poslala slovenskim šolam v Združenih državah šolske knjige, ako bi se gospodje konzuli za take stvari malo pobrigali. Posebne bi pa bile potrebne take podpore slovenske šole v Clevelandu in več farnih šol v Ameriki.

Pred kakimi štirimi leti sem poročal, da se je posrečilo nekemu učitelju v Celju, g. Alojziju Poljšaku iznajti serum, ki da bi lečil raka. Obiskal sem ga takrat po naročilu Glas Naroda, ki v t. b. b. l. v Ameriki mnogo naših rudarjev na tej grozoviti bolezni in bi jih seznanil z vrlinami tega leka. Gospod Poljšak mi je takrat pokazal bolnika, kojemu je raka na usesu izlečil. Četudi so ga zdravniki zgledili kot mazačo, vendar so mu dovolili, da je v bolnišnici v Mariboru lečil na raku bolne ljudi. Bili so pa tako prebrisani, da so mu dali najtežje in zastarele slušanje, pri katerih se ni pokazali uspehi njegovega leka. "Nemo propheta in patria sua", si je mislil Poljšak in odšel na Dunaj, kjer je imel v neki bolnišnici uspehe, ki so jih odlični dunajski zdravniki priznali. Toga ker nima dr. pred svojim imenom, to se pravi, da ni doktor, so ga tudi tam nekateri zdravniki, ki lahko spravijo vsakega pacienta brez odgovornosti na drugi svet, zavidali in ovadili kot mazačo. Zagovarjati se je moral pred sodiščem. Primarij Rudolfove bolnišnice, dvorni svetnik dr. Karl Fynke je kot priča zaslišal izjavil, da je nekaj na tem leku, neka druga priča pa je izpovedala, da je Poljšak ozdravil težkega raka na njegovi ženi.

Ker ni bilo dokazov, da bi dobival Poljšak za lečenje kako plačilo, ga je sodnik oprostil. Zamislivo pa je, da je dovolilo ministrstvo za zdravje na Dunaju za nadaljno zdravljenje po Poljšakovi metodi 6000 šilingov.

Neki slovensko-ameriški literat, ki se je mnogo gibal v različnih "slums" ameriških vele mest, in ki se ima za svoje uspehe skoraj gotovo zahvaliti svoji v Ameriki rojeni ženi, ki dobro obvlada angleščino, užival je več mesecev gostoljubje Jugoslavije. Vlada mu je dala vožnjo zanj in za ženo na vseh jugoslovanskih železnicah brezplačno, z eno besedo, mladi človek je bil povsod dobro sprejet. Ko se je vrnil v Ameriko, na-

pisal je v nekem angleškem listu različne, ne prav laskave reči o Jugoslaviji. Neki slovenski list je dotični članek prestavil in ga servirati svojim naročnikom. V dotičnem članku se imenuje kralja Aleksandra tirana in opisuje razmere v Jugoslaviji na tak način, da bo prišla ta dežela kmalu v roke boljševikov in enakih reči več. Hej, dragi momče, tako hitro nas vseeno boljševiki še ne bodo prevzeli, ker smo precej oddaljeni in bi morali pregaziti precej držav. Žalostno je, da se dobijo ljudje, ki svojo domovino in njenega dobrega vladarja blatijo in pljujejo sami v svojo skledo. Tisti literat naj bi raje opisal okoliščine, pod katerimi je izginil svojočasno iz New Yorka in dovedel dva gospoda, ki sta mu bila zmiraj dobra, v nepri- like.

Nedavno sem dobil iz Amerike po pošti brošuro, ki opisuje finančno stanje Jugoslavije. Seveda ni ta brošura pisana v prilogi t. b. Med dvema listoma je bila zalepljena kuverta z napisom "Ipso facto" in različnimi naslovi v krogih. Zraven listič pisan v angleščini, v katerem se me poziva, naj pošljem za naprej vse liste in listine, ki bi jih vtegnil za našo (sic) zadevo prejeti, nekemu dr. Schillerju v Klagensfurt (Celovec). Podpisnik nikakega. Pošiljatelj namen je bil, spraviti mene v neprimliko, ker bi se me lahko osumilo vohunstva, ali kaj enakega. Saj rad priznam, da je tisti prijatelj, ki me je prvič gnjavil z velikanskim, nepodpisanim pismom, a sedaj zopet z gori omenjeno pošiljateljico, kunsten, zelo kunsten fant. Naj se pa raje porbrija za svojo farmo v New Jerseyu in lovi boljševike in komuniste in naj pomisli, da sem bil jaz tisti, ki ga je kot greenhorna v prvo službo spravil.

Končno še ena. Slišal sem, da se v New Yorku med rojaki govori, da stanuje Mr. Sakser tukaj v razkošni vili itd. Tukaj se tudi govori, da mi je Mr. Sakser kupil hišo za 600.000 Din in da mi plača kot svojemu tajniku mesečno 6000 Din. Vse to je golo govorjenje in zlobno obrekovanje. Mr. Sakser, ki je težko bolan in ne more govoriti, ne hoditi, živi skromno v St. Vidu nad Ljubljano. Neguje ga 60 let stara služkinja. Edni luksuz, ki si ga privoščijo je avtomobil, ki ga na vsak način rabi, ako hoče iti na zrak in eigareta. V avtomobil ga mora nositi njegov mladi, krepki sofer. Njegova skrb je, da bi dobili vlagatelji v njegovi banki naložen denar kakor hitro mogoče v visokoprocentnem obsegu nazaj. Na njegovo že trikratno vprašanje, kdaj bo vendar likvidacija dokončana je dobil od bančnega komisarja kratek odgovor, da se ne ve kdaj. Svoje, v štirideset letih trdega poštenega dela pridobljeno premoženje je s polomom banke popolnoma izgubil, bil bi pa lahko vsaj nekaj rešil, ako bi bil imel kak goljufiv namen. Na podlagi teh navedb ste tedaj tudi lahko prepričani, da ni zamogel meni hiše kupiti in mi tudi ne more plačevati mesečno 6000 Din.

To kar sem tu navedel, je gola resnica, vse drugo je samo živa domišljija v glavah ničvrednih značajev.

Pozdrav!

Joža.

Peter Zgaga

HUDIČEVA IZNAJDBA.

(Sodobna zgodba iz slovenskega New Yorka.)

Hudo je, če je človek sam. Oh, kako je to hudo. Posebno ženski, ki je sama. Nadvse hudo je pa tisti, ki je že uživala zakonske sladkosti, pa ji je moža bodisi Bog vzela, ali si ga je pa na ta ali oni način sama zafrekala. Taka ženska je res pomilovanja vredna, in se tudi meni smili v dno mojega hudobnega srca.

Zato sem tudi napisal to žalostno zgodbo, ki se je začela tam nekje v Brooklynu in se je končala v Hoboken, v sosednji državi New Jersey, kjer je pribezališe živih vdov, to je takih, ki niso ne krop in ne voda, kar se pravi, da ima jo sicer moža, pa se vzlie temu čutijo samotne. Velika praznina in velika žalost jih navdaja.

Z živimi vdovami je res velik križ. Vedno iščejo kaj primernege, mečejo besede in pogled vse-povsod, toda za tako vado se le malokdo zmeni in noče nihče zagrabiti za njo, pa naj bo še tako mastna in vabljiva.

Kaj bo, kaj bo, če bo šlo tako naprej — je obupno zdihovala v daljnem Brooklynu Repinčkova Tona. — Kaj bo vendar s tem zločejem deprešnom? Porekapsi so po petnajst centov funt, kruh se je za penny podražil, za ženske strumfe moraš dati najmanj devetindeset centov, če hočeš, da ti pride noga do veljavne. Povder je drag, frizer košta in če imaš kolikaj velike znanljive ponušč za petindvajset centov listička na dan. Vsega zmanjkuje, dedci so pa v zadnjem času sploh popolnoma pošli. Ne dobiš ga, pa naj bi ga pri belem dnevu z lučjo iskala.

Tako si je mislila Tona, pa je kljub temu vrgla svoje mreže. Lovila je in čakala. Uspeha ni bilo nobenega. Sem in tja se je sicer ujel kak majhen kapelj, prave ribe pa le ni hotelo biti.

Toda Tona ni obupala. Če si ženska nekaj v glavo vbihe, ne odneha, pa če bi se podrl svet.

Če ga z božjo pomočjo ne bom dobila — si je mislila, — ga bom pa s hudičev!

S tem pregrešnim vzlikom so je najbrž zamerila svojemu patronu sv. Antonu, ki je baže dober za take reči in je že marsikateri moža skomandiral. Pa kot sem že rekel, nebeški patron je ni uslišal, ker mu je zapretila, da bo hudobno prosila za pomoč, ako se je on ne usmili.

Če se od hudobe trošča večje pomoči nego od mene, naj ti pa hudoba pomaga — si je mislil patron in je šel kmit praščka, da bi pregnal s tem hude ženske skušnjave.

Toda Tona ni bila samo v svoji žalosti in obupu. Onkraj dveh vod, v daljnem Hobokenu, živi krepkosta živa vdova Neska, ki jo preganja skoro ista usoda kakor Tona po Brooklynu. Tudi ona je najprej apelirala na sv. Nežo, svojo patrono, toda sv. Neža je bila devica, vsled česar žive vdove ne spadajo v njen svetniški revir.

Zatekla se je k sv. Antonu, češ, ta mi bo grvišno pomagal, ker je taljanske krvi. Pa tudi sv. Anton ni dosti porajal zanjo. Mar so mu njeni križi in njene težave.

Obupanki sta se zatekli k zadnjemu sredstvu — samega hudiča sta začeli klicati na pomoč. — Bog se usmili, kam je prišel ta svet!

Ali veste, kaj sta pogruntali? Ja, saj pravim, če si ženska v glavo vtepe, da ga bo dobila, ga dobi, če ne z božjo, pa z vražjo pomočjo.

Kako se je ta čudna zgodba naprej razvijala in kako se je končala, bom pa povedal — v jutrišnji številki, če me že nocoj ne bosta Tona in Neska počakali na kakem samotnem prostoru z marelami v rokah in zagrozili: — Štapaj, Zgaga, če ne ...

Ker bi dveh takih junakinj prav gotovo ne mogel izdelati, bi bilo zame seveda najbolje, če bi molčal.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE-MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.75	Din. 100	a \$ 9.25	Lir 100
" \$ 5.15	Din. 200	" \$ 18.25	Lir 200
" \$ 7.50	Din. 300	" \$ 44.50	Lir 500
" \$ 12.15	Din. 500	" \$ 88.75	Lir 1000
" \$ 23.75	Din. 1000	" \$ 177.00	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.
IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH
Za izplačilo \$5.00 morate poslati \$ 7.75
" " \$10.00 " " \$10.85
" " \$15.00 " " \$15.90
" " \$20.00 " " \$21.00
" " \$40.00 " " \$41.25
" " \$60.00 " " \$61.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.-

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

346 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

NAZANILLO NAROČNIKOM V CANADI

Mi smo razposlali vsem opomine, katerim je naročnina že potekla. Sploh pa vsakdo tudi opazi, do kdaj ima plačano naročnino poleg svojega imena na naslovu. Komur je naročnina potekla, je dolžan, da jo obnovi, ker sicer smo primorani nadaljno pošiljanje lista ustaviti. Sedaj je najlepša prilika poravnati dolg, ker je canadijski dolar skoro enako vreden kot pa naš dolar. Zato sprejemo za nedoloten čas šest canadijskih dolarjev za celotno naročnino ali pa tri canadijske za polno naročnino. Pošljite pa v registriranem pismu, ker drugače ni nobeden odgovoren, če se slučajno pismo na kak način izgubi. Še bolje je pa, če pošljete money-order, ker zdaj ni treba plačati tudi za menjavo.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,
ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici,

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

KRATKA DNEVNA ZGODBA

LIKOVIC JOZA:

POGREB

V jeseni smo pokopali staro mater in z njo tisti drobni, zlati medaljonec, ki mu pravimo spomin. Na poslednji poti sem se kljub žalobnim trenutkom hipoma znašel sredi nekdanjih dni, ki sem jih tod preživel z rajsko kot neboljnim otrokom. Pod košatimi orehi, med nero dno naloženimi ogradam, na skrinji, iz katere je d'šalo nabrano brijanje, in bogve kje še. Spominjam se dobrohotnih, malo zsolzenih oči, rdečih, nagubanih lic in male culice, faolek imenovane, v kateri so se skrivale sladke drobnarije, brez katerih ni nikoli prišli stara mati med nas.

Pogreb je bil skromen in brez blišča dišalo je po jesenskem cvetju, martinovkah, navadnih svečah in solzah. Rajnka je bila pač neznamna ženica, ki je trpela na boji vrh razdrtega klanca, nosila vodo iz Javirka pred Marinovčevim milonom in se morda pehala z nagajivo kravico, ki je uhajala v roblidnic ali Dornišev zlolec... Le malo pogrebeev se ji je pridružilo na poslednji poti; samo podružnični zvonovi pri Sv. Miklavžu so dvignili prastaro, priprosto pesem, še vedno pretresljivo in v srce segajočo:

Danes meni, jutri tebi!
Klenki so s tožejim glasom, ki se mu je nekam mudilo preko Pašce in Cerkvene ter je končno zamiral brez sledu in Barju, prava pesem brez besed.

Tako smo se spustili po paški rebrti nizdol proti Miklavževemu studencu in dalje čez Breg. Spredaj je nesel suhljav fantič star križ, na katerem se je režala mrtvaška glava, vsa rumena in neprijetna; črna tancica je bila zavezana preko lesenih ramen, edino lepote, spominjajoče s svojimi mrtvaškimi pentljami na žalost in večnost. Morda je bil križ nekoč pobarvan, toda starost je napravila tudi njega sivga, nekaj trohne se je prijelo tudi

njega... Fantiču sta otepali predelgi hlače, kakor bi z njima zvonil; na križpoti se je v zadregi oziral nazaj in prehitel. Za njim se poganjala Lučarica z veliko, malce nerodno svetilko, v kateri je gorela sveča z nepremičnim, širokim plamenom. Pred kisto, ki so jo nosili četirje prijetni, zamišljeni možje, je dobilo nekaj otrok; ki so stiskali v naročje bele rože; med nje se je pomešala Miholda, precej glasna in brižna ženska z vasi, ki je skrbela za red in molitev med potjo. Na nosilnicah je negibno ležala krsta, pravkar črno prebarvana, okrašena s ceninim lepoticjem in papirnatimi čipkami; njihova zlata barva se je mrtvo odražala v jarkem soncu. In potem smo se zvrstili mi, ki nas je prevzela bližina smrti; zvonovi so umolkli, čuti je bilo samo še glas ženske, ki je hitela moliti.

Bil je jasek popoldan. V deševje je bila jesen s svojimi dehtenimi utiscami. V robidovju je krvavela trepetlika, vmes so viseli rdeči strok češmilk. Zaprta postolka je krožila nad železnico progo, se spuščala med brzojavne žice, kakor bi hotela prestopiti skrito vst z južnih krajev, kamor jo žene hrepeneča slutnja, pa ne more več na daljajo pot z onemoglimi perotmi. Nad Bistrom je pogrkavala lokomotiva, pri Ljubljani so vriskali pastirji in se igrali s suhim bičem.

Na običajnem počivališču vstrine mosta čez Borovniško so položili nosači staro mater na tla; možje so se odkrili in oddahnili, eden je šel z razkopano dlanjo preko solzlih oči. Lučarica je postavila svetilnico s pobožno kretnjo k vzglavju krste, o koli katere so poklekile ženske, vdano in ponižno, prah k prahu, solza k solzi. Tu so smolile poslednje očene za rajnko. Zdelo se mi je, da je vse prislubilo. Sonce je nehale ntripati s svojimi božajočimi žarki.

divji golobje so se poskrili v stenah nad železnico, murni kraj jaskov so začeli tišje krikati. V daljavi, za polhovgrajskimi grebeni so nehala blsteti bela ledja planin. Vse stvarstvo je onemelo; pobožna zbranost je objela nas in Barje. Samo veter ni miroval, zapel se je v črno tancico, ki se je vila ob križu, in jo razgibal, da je zaplapolala kakor bolestna slutnja, pa se zopet tesno sprijela s križem. To je bil poslednji pozdrav, poslednji dotikljaj stvarstva, rahlo in ljubeče slovo. Bog je položil prst na svoje pravične ustnice ter delil milost ubogim in preziranim in nam vsem, ki smo molče strmeli v krsto sredi poti...

Tukaj se vedno ustavijo z mrličem, vidi se še zadnji kosček domne vasi, zadnjikrat se utrnejo spomini, lepi in bridki. Z tistim obromkom nad Bregom je minilo vse, pozaba je objela tudi bezeg, čigar svetle se je odpiralo nekoč kakor bele dlani, ki so trosile prijeten vonj in slaj. Tako smo zadnjikrat obemeli v nemi tugi in ginjivosti; nato so se nosači pokrili in dvignili ranjko. Onkraj Karlovcvih senožeti se je razprostrl borovniški most, za njegovimi boki se je skrivala fara; pod njim smo še enkrat postali. Miholda je pobrela nosačem pokrivala. Tu smo že dospeli pod okrilje in blagoslov borovniških zvonov, ki so se oglašili v pozdrav in poslednje slovo. Vas ni kazala posebnega zanimanja za mrtve, spoved, ki ni mogla s skromnim žalobnim bliščem nikogar pretresti ali zanimati. Sočuten pogled, odkriti kmetje, nekaj zvedavih otrok in križpotju pred lursko kapelo, to je bilo vse, kar smo srečali. Ženske na njihah so stikale glave in si dopovedovale, kdo je umrl; dolgo so zrlje za nami in sklepale roke. Sredi vasi se nam je pridružil dober gospod, ki ni hotel oznaniti svojega sočutja celi soseski.

Končno smo prišli do cerkve, kjer smo morali počakati. Poslednjikrat so položili staro mater pred blagoslovljeni prag, da zadosti vsemu, božjemu usmiljenju in posvetnim navadam. Tudi cerkvena vrata so se odprla, iz posvečenega sornaka je stopil duhovnik in prebral obredne besede. Zadišalo je po kadilu in božji besedi, ki je razodevala obljubo večnega plačila... Od tam smo šli na pokopališče. Tako je utihnila pesem orehov v tiho tihnem bregu, tako so splahneli spomini. Pokopali smo staro mater, prah k prahu, kost h kosti. Brez bolečin in tuge se je zgnila zemlja, ko so potegnili vrv izpod krste, na katero smo položili zlati medaljonec, ki mu pravimo spomin. Še enkrat smo pripognili kolena, vrgli zgrabek grude v jamo, kjer se nehajo dvomi in breme pozemstva. Žene so poklekile in ponovile prošnje molitve. Večnost je pljusnila izza večerne zarje in nas za hip 3e zadržala pri gomili, na kateri so se zablesteli cvet, luč in mir!

St. 25. Poslednji dnevi Pompeja, II. del	30
St. 26. (L. Andrejev) Črne maske, poslov. Josip Vidmar, 82 str.	35
St. 27. (Fran Erjavac) Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelce, 80 str., broš.	35
St. 28. Tarzan sin opic, trdo vez.	120
St. 29. Roka roko	25
St. 30. Živeti	25
St. 31. (Gaj Salustij Krlep) Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 123 str., broš.	50
St. 32. (Kavner Meško) Listki, 144 strani	55
St. 33. Domače tivali	30
St. 34. Tarzan in svet	120
St. 35. La Boheme	90
St. 36. Misterij duše	120
St. 37. Tarzanove rivali	120
St. 38. Tarzanov sin, trd vez	120
St. 39. Silka De Graye	120
St. 40. Slov. balade in romane	120
St. 41. V meteli	120
St. 42. Namisljeni bolnik	50
St. 43. To in onkraj Sotle	30
St. 44. Glad (Hamsun)	90
St. 45. (Dostojevski) Zapiski iz jurtvega doma, I. del	120
St. 46. (Dostojevski) Zapiski iz jurtvega doma, II. del	120
St. 47. (Golar) Bratje in sestre	75
St. 48. Idijot, I. del (Dostojevski)	90
St. 49. Idijot, II. del	90
St. 50. Idijot, III. del	90
St. 51. Idijot, IV. del	90
Vsi 4 deli	325
St. 52. Kamela, skori ubo sivanke, veselo igra	45
Slovenski pisatelji II. sv.: Potresna povest, Moravsko sliko, Vojvoda Pero i Perica, Orlice	250
Tigrovi selje	120
Tik za tinto	75
Tatle, (Bevk), trd vez	75
Tri indijanske povesti	30
Tunel, soč. roman	120
Trenutki oddiha	50
Turki pred Dunajem	50
Tri legende o razpelo, trd vez	65
Tisoč in ena noč:	
I. svepek	130
II. svepek	140
III. svepek	150
8 KNJIGE SKUPAJ	2375

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

V Emergency bolnišnici v Clevelandu se nahaja znani slovenski mesar Matt Križman, Jr. Prepeljan je bil tja radi rane na desni roki, katero je dobil pred tedni, ko je pribil železo za obešanje mesa in mu je tedaj spodrsnilo pod nogami. Oprijel se je v naglici za železen kavelj, ki mu je povzročil veliko rano.

17. novembra četrč čez sedem je preminul v Clevelandu na domu svojega brata Anton Mrhar, samec. Stanoval je pri bratu John Mrhar. Pokojni je bil star okrog 48 let. Doma je bil iz vasi Prigorica, fara Dolenjevas, kjer zapuščal brata Karola. V Ameriki je bival 32 let.

17. novembra zjutraj okrog 7. ure je preminul Edward Brodnik, sin družine Stefan in Cecilija Brodnik v West Park. O. Umrl je v starosti 27 let. Zadnje čase je bolehal za srčno hibo. Pokojni zapuščal poleg staršev dva brata ter sestro. Brodnikova družina je poznana širom metropole kot pionirska družina. Mrs. Brodnik, rojena Rus, je dospela s starši v Ameriko leta 1887 in spada med najstarejše naseljence v Clevelandu.

Pred kratkim se je na okrajnem sodišču v Milwaukee vrčila zanimiva zapuščinska razprava za pok. rojakom Frankom Zukanom, ki je umrl leta 1921 v West Allis. Zapustil je okrog \$2000 gotovine, ki je bila naložena pri West Allis State banki. Po smrti pokojnega ni bilo nikogar, ki bi se javil kot dedič in tako bi ta denar sedaj po 12 letih skoro zapadel v korist države Wisconsin, kakor določa zakon za take slučaje. Zapuščino je dostojno oskrboval javni administrator. Prijatelj pokojnega, rojak Joe Lojk, Frank Jankovich in Joe Rodich, ki so slutili, da je pokojni zapustil kakke sorodnike v starem kraju in se jim je delo škoda, da bi zapuščina padla v roke državi, pa so javili slučaj slov. odvorniku Mr. Alvin Gloyeku, ki je v svojstvu kot zastopnik jugoslovanskega konzulata v Chicago, takoj uvedel preiskavo. Po dolgi poizvedovanjih je končno res našel pokojnikove sorodnike, ki žive v Oresju pri Šmarjeti na Dolenjskem. Po ugotovitvi teh je vložil na sodišče zahtevo, da se zapuščina izplača tem in ne državi. In imel je uspeh. Sodišče je priznalo njegovo zahtevo kot upravičeno ter prisodilo zapuščino sorodnikom umrlega, dasi je bila zadeva po zakonu že zastarela. Sodišče jeu poštevalo okoliščino, da konzulat Jugoslavije ni bil pravočasno obveščen, da bi mogel iskati in najti dediče, kakor je določeno v tozadnem državnem dogovoru med Jugoslavijo in Združenimi državami. Denar bi moral biti sedaj izplačan takoj dedičem, ali ker je West Allis State Bank v takozvanem "moratoriju", se bo zapuščina izplačevala dedičem v šestmesečnih obrokih.

XXIII. Milijonar de Frolands, ki je bil deloma ohromel tako, da je bil navezan na posteljo in naslanjač, je bil eden tistih nesrečnežev, ki se jim je bilo posrečilo navezati stike s pariškimi bankirji v njihovih imenitnih kupcih z žitom. Slo je za skupino finančnih magnatov, ki so hoteli kupiti žito, vsega kraja in ga spraviti v skladišča, da bi lahko potem po mili volji navijali cene. Toda ta špekulacija požrešnim milijonarjem se ni zadostovala. Ni jim bilo še dovolj neizmerno bogastvo, ki so ga bili nagrabili v razmeroma kratkem času. Sanjali so o tem, da bi postali neomejeni gospodarji premoženja, a ljudstvo naj bi pomrlo od lakote. Govorilo se je že javno, da je vlada v zvezi z velebankirji, da bi tudi lahko vlekla svoj dobiček iz splošne bede; govorilo se je odkrito, da vlada prepoveduje kmetom voziti žito v Pariz, da bi veržniki lahko prodajali svoje žito po oduševskih cenah. Res je, da so bili visoki gospodje s pohmi žepi denarja zavarovani pred vsako kaznijo. Počeli so lahko z ubogim ljudstvom, kar so hoteli. Po uspešnem začetku v Parizu so razširili brezvestni oderuhi svoja podjetja po vsej Franciji. Velika mesta so se izpremenila v ogromna skladišča žita, kjer so veržniki kopičili milijone v obliki žitnih zrn in prodajali žito po najvišjih cenah; predno so ga pa začeli prodajati, so spravili vso letino v svoja skladišča. Milijonar de Frolands je bil prvotno eden najmarljivejših podeželskih veržnikov. Potem je začel skromno trgovino z žitom na svojo roko in polagoma je rasel njegov pohlep po denarju. V treh letih je spravil skupaj že lepo premoženje. Lahkomnež pa še ni imel dovolj. Lotil se je velikih špekulacij in imel je srečo. Prvi uspehi so mu obetali, da se bo kmalu povzpел med največje trgovce z žitom. Tedaj je pa prišla bolezen in postavila veržnika pred nujnost ali poiskati pomočnike ali pa opustiti trgovino, ki je zaradi omanjanega zdravja pod istimi pogoji ni mogel voditi.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

Tisoč in ena noč (Rape) vez. mala izdaja	120
Ugrabljeni milijonar	120
V krempljih inkvizicije	130
V roketu (Matičič)	125
V gorskem zakotju	35
V oklopniku okrog sveta:	
1. del	90
2. del	90
OBA SKUPAJ	180
Veliki inkvizitor	120
Vera (Waldova), broš.	35
Vojaka na Balkanu, s slikami	25
Vrtinar, (Rabindranath Tagore), trdo vezano	75
broširano	60
Volk spokornik in druge povesti	120
trdo vezano	125
Vojni, mir ali poganstvo, I. sv.	35
V pustiv je šla, III. sv.	35
Valentin Vodnika izbrani spisi	35
Vodnik svojemu narodu	35
Vodnikova pratika I. 1927	50
Vodnikova pratika I. 1928	50
Vodnik in prepovedi	50
Zmisl smrti	50
Zadnje dnevi cesarjevega kralja	50
Za truhcem, povest	50

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

66

Prepričan, da je v tem temeljito podkovan, je oblekel livrejo; Jakob se ga je zelo ustrašil, ker ni vedel, kaj pomeni ta izprememba, pa tudi Peter je kar zazijal, videč očeta v livreji.

In odšel je. Frochardka je seveda poskrbela, da je sosed videla njenega moža v livreji služabnika imenitnega gospoda.

— Obilo sreče! — mu je zaklical trgovec, ko je šel mimo njega.

Frochard je ubral najkrajšo pot proti ulici Saint Louis en l'Isle, in njegova roka ni niti najmanj zdrhtela, ko je potrkal na vrata zdravnikove hiše.

Slugi, ki mu je prišel odpret, je dejal, da prinaša gospodu Dorucheru pismo.

— Ali bi mogel govoriti z gospodom doktorjem? — je vprašal, kar se je dalo prijazno.

In stopajoč za zdravnikovim služabnikom je pripomnil:

— Prihajam od gospoda de Frolandsa.

Čim je zaslisl milijonarjevo ime, je zdravnik brž segel po pismu, ki mu ga je bil prinesel sluga na srebrnem krožniku.

Prečital je pismo in odgovoril:

— Dobro, želji de Frolandsa bo ustreženo.

Frochard po teh besedah niti z očesom ni trenil, čeprav bi bil najraje zavriskal od veselja.

Zelo spoštljivo se je poklonil gospodu, ki ga je odvedel nazaj po stopnicah.

Vzel je zopet ročni kovčeg, ki ga je bil pustil v čakalnici, in tiho je zaprl vrata za seboj.

Ko je pa prispel čez most na drugo stran Seine, je odložil masko.

— To je bil eden, — je zamrmral veselo.

In ves srečen, da gre vse tako gladko od rok, je krenil nazaj. Tako je bil našel Frochard sredstvo, kako odgoditi zdravnikov poset za en dan.

Zdaj mu je šlo za to, da bi zamenjal zdravnika Durochera in stopil namestu njega k postelji bolnega milijonarja de Frolandsa.

XXIII.

Milijonar de Frolands, ki je bil deloma ohromel tako, da je bil navezan na posteljo in naslanjač, je bil eden tistih nesrečnežev, ki se jim je bilo posrečilo navezati stike s pariškimi bankirji v njihovih imenitnih kupcih z žitom.

Slo je za skupino finančnih magnatov, ki so hoteli kupiti žito, vsega kraja in ga spraviti v skladišča, da bi lahko potem po mili volji navijali cene.

Toda ta špekulacija požrešnim milijonarjem se ni zadostovala. Ni jim bilo še dovolj neizmerno bogastvo, ki so ga bili nagrabili v razmeroma kratkem času.

Sanjali so o tem, da bi postali neomejeni gospodarji premoženja, a ljudstvo naj bi pomrlo od lakote.

Govorilo se je že javno, da je vlada v zvezi z velebankirji, da bi tudi lahko vlekla svoj dobiček iz splošne bede; govorilo se je odkrito, da vlada prepoveduje kmetom voziti žito v Pariz, da bi veržniki lahko prodajali svoje žito po oduševskih cenah.

Res je, da so bili visoki gospodje s pohmi žepi denarja zavarovani pred vsako kaznijo. Počeli so lahko z ubogim ljudstvom, kar so hoteli.

Po uspešnem začetku v Parizu so razširili brezvestni oderuhi svoja podjetja po vsej Franciji.

Velika mesta so se izpremenila v ogromna skladišča žita, kjer so veržniki kopičili milijone v obliki žitnih zrn in prodajali žito po najvišjih cenah; predno so ga pa začeli prodajati, so spravili vso letino v svoja skladišča.

Milijonar de Frolands je bil prvotno eden najmarljivejših podeželskih veržnikov.

Potem je začel skromno trgovino z žitom na svojo roko in polagoma je rasel njegov pohlep po denarju.

V treh letih je spravil skupaj že lepo premoženje. Lahkomnež pa še ni imel dovolj. Lotil se je velikih špekulacij in imel je srečo. Prvi uspehi so mu obetali, da se bo kmalu povzpел med največje trgovce z žitom.

Tedaj je pa prišla bolezen in postavila veržnika pred nujnost ali poiskati pomočnike ali pa opustiti trgovino, ki je zaradi omanjanega zdravja pod istimi pogoji ni mogel voditi.

In seveda se je odločil za drugi izhod, ker ni hotel, da bi kdorkoli obogatel z njegovo pomočjo, čeprav je prvotno samo kopičil bogastvo na račun drugih.

Najprej je naložil denar proti visokim obrestim. Polagoma je pa postal umazano lakomen in brezejno nezaupljiv. Odklanjal je najboljše kupčije, da bi mu ne bilo treba gledati, kako gre iz njegovih blagajni premoženje, spravljeno v lepih okroglih cekinih.

Ko mu je umrla žena, s katero ni imel otrok, je vzel k sebi njeno nečakinjo pod pretvezo, da ji hoče zasigurati bodočnost.

Toda v svoji sebičnosti je mislil stiskač samo na to, da bi dobil v hišo mlado moč, ki bi mu ne bila v nadlego in kar, je glavno, ki bi ga ne stala mnogo.

Ubogo dekle je prišlo tako nevede v samostan in moralo se je privaditi samostanskemu življenju. Iz skoposti je prevzel stric sam skrb za njeno vzgojo.

Marta — tako je bilo ime milijonarjevi nečakinji — je bila obsojena služiti in streči stricu do smrti.

Prtoževala se ni nikoli, čeprav je imela čisto težko sree, ko je pomladno sonce tako prijetno sijalo na sosedne hiše in so na oknih podstrešnih stanovanj razevele rože.

Marta je svojega strica resnično ljubila z vsem žarom svojega otroškega srca. Šel je tolikrat slišala zatrjevati, da bi bila brez njega zapuščena, da je bila staremu lakomnežu res hvaležna za to dozdevno dobroto.

Nekega dne je pa zadela starega skopuha po eni strani kap in ga položila na posteljo.

Ni bilo nobenega upanja, da bi okrevai; nobena strežnica bi mu ne mogla streči tako potrpežljivo in požrtvovalno, kakor ta otrok ki mu je bila edina skrb ustreči sitnemu, ne posebno prijaznemu bolniku.

Toda starcu se je obrnila bolezen proti pričakovanju čez nekaj mesecev na bolje in treba je bilo, da bi skopuh, ki je imel dotlej poleg nečakinje samo staro dedko, najel krepkega slugo, ki bi ga mogel prenašati s postelje v naslanjač.

In tako je prišel Lavolette v službo k milijonarju.

Bolnik je živel v neprestanem strahu. Govorice o razbojnikih so mu šle na živce. In tako je moral živeti tudi novi služabnik Martinemu enako samostansko življenje, v službo je bil sprejet pod strogim pogojem, da se bo le zelo redko odstranil od bolnega gospodarja.

To je bila malone suženjska služba, toda k sreči je bila že dokaj dobro v skladu z Lavolettevim značajem.

Sprijaznil se je torej brez posebnega odpora z dolžnostjo spati v temni sobici kraj gospodarjeve spalnice, da bi bili takoj pri rokah, če bi pretila milijonarju nevarnost.

Marta je pa dobila sobo, ki jo je ločil od striceve spalnice, tako da je bila skopuhaova spalnica tudi od te strani zavarovana.

Stiskač, ki se je tako bal za svojo kožo in za cekine, niti pomislil ni, da ga straži deklica, ne da bi bila sama zastražena.

Dan je mineval za dnevom in življenje je postajalo vedno enoličnejše v tem domu, kjer so živeli stanovaleci v neprestanem strahu pred nečem neslutnim.

Vse je bilo že v naprej določeno.

Nadaljevanje sledi.

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna
"Glas Naroda"

NE SMEM TE LJUBITI

Zanimiv roman iz življenja

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

V istem trenutku se pripelje Gildin avtomobil in se vstavi pred sosednjo hišo. To je bila ponosna stavba zapadnega mesta. Mlada dama pokliče soferja k vratom in mu nekaj naroči. Sofer gre k vratom palače, govori nekaj besed skozi majhno okence in se zopet vrne k avtomobilu.

Grof Hochberg bi zopet rad priskočil na pomoč, toda se je bal, da bi ji zaradi drugih stanovančev v palači bilo neljubo. Kmalu se odpro vrata in prideta služabnik in lepo oblečena služkinja ter hitita proti avtomobilu.

Oba pomagata mladi dami iz avtomobila. Opiraje se na oba, gre počasi v palačo.

Ko je izstopila, je opazila grofa. Zopet jo oblije rdečica. V pozdrav se ji prikloni in zre za njo z zmagovitim pogledom, ki je zmedel in pridobil že toliko ženskih src. Gilda skoro neopazeno prikloni glavo in se obrne. Toda sree ji utripelje do grla.

Iz veže se pelje mlada dama z dvigalom v prvo nadstropje. Tam je stanovala vdova po veleindustriju Grabovu in je bila rediteljica Gilda Verdenove. Bila je majhna, zelo močna gospa, običajne zunanosti navzlic dragoceni obleki. Takoj ji hiti s trdim, rezkim glasom nasproti, rekoč:

— Moj Bog, kako si me zopet prestrašila, Gilda! Kaj pa si na pravila z nogo? To je pa lepo darilo; pa ravno sedaj, ko mislim iti v letovico v Wiesbaden. Ali nisi mogla bolj paziti? Sedaj pa bom morala zaradi tebe svoj odhod odložiti, ko mi sedaj po kapljanju v morju Berlin tako malo ugaja. Neverjetno lahkomišljena si, — jo zmerja Grabova.

Gilda je bila vajena ostrih njenih besed. Samo nekoliko se ji zategujejo usta.

— Prosim, pomiri se, mama. Samo gleženj sem si nekoliko izpahnila. To bo v nekaj dneh zopet dobro in naju ne bo oviralo pri najinem potovanju.

— Potem pa ti me ni bilo treba tako prestrašiti. Mislim si: — Bog vedi, kaj se ji je pripetilo, ko je vratar zaklikal, da te naj Friderik in Ana neseta. Saj pravim, tako si lahkomišljena in vendar veš, da mi škoduje najmanjše razburjenje, — zmerja gospa Grabova.

— Oprostite, mama; nisem si mogla drugače pomagati, ker na ranjeno nogo nisem mogla stopiti.

Toda tudi tej pripombi je sledilo zmerjanje. Stara gospa je bila vedno vesela, ako je imela kak povod, da je mogla stresati svojo sitnost in je mogla dati duška svojemu vednemu slabemu razpoloženju. Ker je zelo rada jedla sladke jestvine, ki niso bile posebno prebavljive, se je počutila vedno slabo ter je tožila, da je bolna in ni mogla prenesti, ako so se drugi ljudje počutili boljše. Poleg tega pa je zdravnik pri njej našel tudi neko organsko bolezen ter je zahteval od nje vsakovrstne zdržitosti. To je še poslabšalo njeno razpoloženje ter je čeli svoji okoliščini povzročevala neznožno življenje. Služkinj vseh tega ni mirno prenašala. Toda Gilda je bila žrtve brez vsake pomoči in tako je voljno prenašala vso sitnobo svoje rednice. Tudi sedaj bi gotovo še dolgo zmerjala, ako ne bi bila odločno odprla vrat v Gildino sobo in jo peljala z besedami:

— Milostljiva gospica mora sedaj najprej sesti, drugače bo noga še slabša.

Pred svojo služkinjo je imela stara gospa malo strahu, zato se zmerja obrne in odide —

Grof Harald Hochberg je poleg avtomobila čakal, da je Gilda izginila in da je avtomobil, s katerim se je pripeljala, odpeljal.

Nato pogleda ob hiši navzgor, kakor bi mu morala dati vsa pojasnila o njegovi lepi neznanici. Po kratkem premisleku stopi k okenu pri vratih. Kot uvod za razgovor položi na polico pred vratarja denar in pravi:

— Ali mi morete povedati, pri kom sta v službi služabnik in služabnica, ki sta ravno kar šla v hišo?

Vratar je mladega častnika že nekaj časa opazoval. Dobro je vedel, da je njegovo vprašanje mnogo manj namenjeno za služabnike, kot pa za mlado damo, ki sta jo peljala. Kot nekdanji vojak je imel veliko spoštovanje do uniforme in denar ga je prevzel, da je bil takoj pripravljen za vsa pojasnila.

— To sta bila uslužbenca gospa Grabowe, lastnice te hiše. In mlada dama, ki sta jo peljala, je uboga sirota, katero je gospa vzela v svojo hišo za družbo in zabavo, ko je njen mož komercialni svetnik Grabow umrl. Med nama povedano gospod nadporočnik, gospodična nima z rožicami poslan, — pripomni zvesto.

Grof Hochberg hvaležno salutira. Več mu ni bilo treba vedeti. Obrne se, stopi v avtomobil in se odpelje.

Zamišljen sedi v zadnjem sedalu.

— Hm! Torej nekaka družabnica.

Tukaj se mu ni izplačalo, da bi kaj pričel. Škoda — sladka stvarica! Kako me je pogledala s svojimi žarečimi očmi! Tako nekaj svežega, nedotaknjena ima na sebi! — Neumnost! Pri ženkah je vse le komedija. To je bila samo mala izprememba. V bistvu so si vse enake — vse! Kadar je poznal malo boljše, je šla vsa domisljivo k vragu. Torej bomo to pozabili.

V takih mislih si zažge cigareto in sklene, da ne bo več mislil na mlado damo, zlasti še, ker ima odločiti o zelo resnih in važnih zadevah. Njegova mati ga je silila, da bi se poročil s kako bogato nevesto, kar je bilo iz premoženjskih ozirov zanj neobhodno potrebno. Do tedaj se je temu upiral, ker ni hotel pustiti svobode. Toda zanika se je vedno bolj tesno zategovala okoli vratu. K vsemu temu je še njegova mati poklicala k sebi svojega bratrance barona Herberta Senden, da bi svojemu nečaku razjasnil glavo. Na kaj takega tudi in hotel misliti, in tako se mu ljubeznivi dekličin obraz vedno silil v njegove misli. Mnogo bolj, kot si je želel, je prihodnje dni baronica Gilda Verden, katere imena ni niti vedel, polnila njegove misli. S tajinstveno silo ga je vedno vlekle v bližino Kurfuertstadnu 42. Toda izkušnje se je ubranil.

— Saj nima nikakega pomena in nočem je več videti — si pravi. Toda usoda je drugače odločila.

— O — tukaj ste zopet, dragi gospod baron! In seveda sedite na klopi, kjer sede vsi taki, ki se norčujejo iz drugih ljudi. S kritičnim obrazom jih motrite, ko hodijo pred vami kopalec in v vašem obrazu se bliska.

— Cenjena, milostljiva gospa — najbrže ste vzeli na mene veliko piko. Toda veseli me, da vas vidim. Kaj vendar delate ob tem času tukaj v Wiesbadenu?

— Kaj naj dela stara žena, ki je odveč, gospod baron? Iz dolgočasja potujemo iz enega kopališča v drugo, si nalagamo vse različne prestopke, da imamo pravico počutiti se kot letovičniki in se veselimo, ako srečamo kakega starega prijatelja. V Wiesbadenu želim prebiti jesensko sezono. In vi?

— Imam isti namen, draga prijateljica. Tu poleg mene je prazen, priprazen prostor. Vem, da tudi vi radi sedite na klopi, kjer sede vsi oni, ki se radi smejejo drugim. V resnici me zelo veseli, da smem živati vašo družbo.

— Res, gospod baron? Če se ne norčujete?

(Dalje prihodnjič.)

SARAJEVSKI ATENTAT

Bivši uradnik avstrijske policije v Sarajevu Vlado Guck, ki živi sedaj na Poljskem, je objavil svoje spomine, v katerih ve povedati nekaj zanimivih podrobnosti o sarajevskem atentatu.

Že davno pred oficijelnim naznanilom, da pride avstrijska prestolonasledniška dvojica na obisk, so se vršile v Sarajevu in drugih bosansko-hercegovskih mestih demonstracije, ki jih je uprizorjela zlasti visokošolska mladina. Pri teh demonstracijah je bilo čestokrat slišati vzklik:

"Naj živi kralj Peter!"

Oblasti so dobro poznale kraj, kjer so se v Sarajevu zbirali mladi fanatiki jugoslovanske ideje. Policijski ravnatelj baron Collas je dal ta kraj nekega dne prepletkati s kranom da bi ga napravil za zborovanja neuporabnega. Naslednji dan so našli tam napis: "Ta kraj je rezerviran za barona Collasa."

V Mostarju je prišlo o priliki neke predstave Nedbalove "Poljske krvi" do omladinskih demonstracij. Številni avstroogrski častniki, ki so prisostvovali predstavi, so se vrgli na demonstrante in rezultat je bil ta, da je prejel naslednji dan 33 častnikov pozive na dvoboje. Do teh dvobojev pa ni več prišlo, ker je kmalu potem izbruhnila svetovna vojna...

Za pet prestolonasledniške dvojice so oblasti odredile obsežne varnostne ukrepe, določile so ceste, po katerih se bo vozila ta dvojica in jih zastražili s gostim kordonom vojakov, dočim je policija na potajah in drugod uvedla poostreno kontrolo. Vse to pa ni moglo preprečiti, da bi eden med glavnimi organizatorji atentata, Danilo Ilić, ne prispel po lokalnih železnih progah v Sarajevo.

Dolgo časa po atentatu oblasti niso mogle prijeti vseh oseb, ki so pripravljale ta atentat. Princip, Gavrilović, Ilić in Grabec so sedeli v zaporu, toda iz njihovih ust ni bilo moglo zvedeti ničesar.

Tedaj je prišel neki policijski komisar, Rusinec Ivazjuk, na rafinirano idejo. V spremstvu nekega kriminalnega uradnika in nekega fotografa je šel od celice do celice zaprtih atentatorjev. Med pripravami za fotografiranje je kriminalni uradnik komisarja vprašal nekako mimogrede, kdaj bodo atentatorje ustrelili. Ivazjuk je odgovoril, da se bo zgodilo to, čim prispe zadevni odlok z Dunaja. V Ilićevi celici je ta nakana imela uspeh. Hotel je na vsak način vedeti, kdo bo vse ustreljen.

Ivazjuk je na slepo srečo našel kakšnih dvanajst najbolj prominentnih bosanskih imen. To je učin. koval. Ilić je dejal, da ne more dalje gledati, da bi nedolžni trpeli za dejanje drugih in je izdal organizatorje atentata. Ivazjuk se je vrnil seveda s ponosno dvignjeno glavo. Hotel se je v svoji servilnosti postaviti še na drug način. Principu je manjkalo še nekoliko dni do polnoletnosti in ga po zakonu ne bi smeli obsoditi na smrt. Ivazjuk je storil vse, da bi datum njegovega rojstva pomaknil malo nazaj, toda sodnikom je bilo več do zakona nego do njegovih spletk in tako je s temi spletkami propadel.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

s velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

ŽENSKE, O KATERIH GOVORI SVET

Najstarejša ženska na svetu se je imenovala Nivelosa Piquelme in je umrla te dni v Čile-ju, kamor se se je bila priselila pred pol stoletja iz Italije. Trdila je, da je stara 140 let, toda zdravniki so ji prisojali "samo" 120 let. Do zadnjih dni je bila krepka in pri polni pameti, zanimala se je za vse svetovne dogodke in so ji morali vsak dan čitati iz listov.

Lastnik nekega plesnega lokala na Coney Islandu si je izmislil tekmovanje za svetovni rekord v poljubljanju. Številni pari so se udeležili tega svetovnega tekmovanja, zmagali pa so trije pari, ki so vzdržali najdalje. Celih 26 ur in pol minute so izvajali svoj vztrajnostni poljub, ki se je končal nenadoma s tem, da jih je prijel krč v ustnicah...

Dolarske princeze so pri svojih muhah po vsej priliki neodgovorne. Janet Snowdenova, hči enega znanih newyorških milijonarjev, je to dokazala v polni meri.

Snowdenova slovi po svoji lepoti. Pleše očarljivo in ima zaradi tega vedno trojico moških okoli sebe. Pred kratkim se je pri svoji sestri v Miami Beachu zaljubila na vrat na nos v svojega bratrance drugega kolena, prince Caravita di Siragnamo, ki nima niti centa v žepu, a je zelo lep moški. Nekoliko dni potem se je z njim poročila in pirovanje je trajalo tri dni ves New York je govoril o tem. Že dva dneva pozneje pa je dolarska princeza izjavila, da je nje mož najdolgočasnejši mož na svetu in je predlagala ločitev. Ker ni bilo pravno veljavnega vzroka za to ločitev, je morala ubogemu princu plačati visoko odškodnino. Toliko torej stane pet dni zakona ali ena muhavost kakšne dolarske princeze...

V neki vasi nedaleč od Pekina se je v zadnjih časih primerilo toliko smrti zaradi kačjega pika, da so začele oblasti nekaj sumiti. Vlada je poslala v vas nekega zoologa, da bi si stvar ogledoval po bližini. Kmalu po njegovem prihodu ga je v njegovi spalnici obiskala nevarna strupenjača, ki je pred njegovim strelom iz samokresa pohegnila. Zoolog jo je zasledoval in je prispel do neke kočice, v kateri je opazil stanko, ki je sviral pisčalko, in je okoli nje plesal cel trop najbolj strupenih kač. Zoolog je takoj zasutlil, za kaj gre, a v tem ga je stanka opazila in napodila kače nanj. Mož jih je s stanko vred postrelil. Kakor se je potem izkazalo, je bila stanka žena nekega razbojniškega poglavarja, ki so ga bili v vasi obglavili. Da bi ga maščevala, je stanka sklenila iztrebiti z zdeseranimi strupenimi kačami vse prebivalce te vasi.

ČUDEŽNI STRUP KURARE

Iz ameriških potopisov poznamo vsi strašni strup kurare, ki ga pridobivajo Indijanci iz soka nekkih rastlin in v katerem kalijo svoje puščice. Ena sama malenkost koncentriranega strupa je na ujihovih osteh toda človek, ki ga zadene takšna ost, mora umreti strašne smrti.

Kurare učinkuje namreč mrtvilo na vrhne mišičevje človeškega telesa. Živeci, možgani, zavest ostanejo do zadnjega trenutka nedotaknjeni, zastrupljenec pa pada na tla, ker mu roke in noge odpovejo službo. Polagoma ga zajame grozotna negibnost, negibne mu postanejo tudi mišice, ki dvigajo prsni koš pri dihanju. Kakor železen oklep obda človeka, dihanje je čedalje težje, žrtev si zaman prizadeva, da bi ujela dovolj zraka za dihanje. Na zadnje se zadusi pri polni zavesti.

Takšni so učinki kurareja kot morilnega sredstva. Toda to morilno sredstvo se je zdaj mahoma spremenilo v blagodejno lečilo za nešteto trpečih ljudi, ki jim zdravniška veda v večini primerov do danes ni vedela pomoči.

Dva španska zdravnika, Villanova in Canalis, poročata v nekem strokovnem medicinskem listu, da sta začela uporabljati kurare v silno majhnih, absolutno neškodljivih količinah za zdravljenje tresljivev, nesrečnejev, ki so po kakšni živčni ali drugi bolezni,

radi kakšnega duševnega pretresa ali tudi radi starosti, alkoholizma itd. v žalostnem položaju, da jih obvladuje neprestano, nepremagljivo tresenje bodisi samih rok ali vsega telesa. Dosti takšnih tresljivev vidimo na cesti — znamenje, kako malo uspeha je imela z njimi zdravniška znanost. Toda kurare ozdravlja po zahtilu omenjenih španskih zdravnikov to bolezen popolnoma ali pa jo vsaj silno olajša, ne glede na to, kakšen ji je vzrok. Posebno učinkovit pa je za tresenje, ki izvira od kakšnega duševnega pretresa.

S stališča logike bi bili takšni zdravilni učinki na zadnje razumljivi, kajti če kurare omrtni v večjih količinah gibanje zdravih mišic, potem je naravno, da bo v manjših količinah delovanje in ga reducirati na normalno. Količine strupa, ki jih uporabljata odkritelja, pa so res majhne. V posameznih injekcijah je kurare 200-krat razredčen. Zadolostje običajno par injekcij za ozdravitev, posamezni bolniki pa so v teku daljši kur prenesli skupaj do 40 centigramov kurareja absolutno brez vsake škode.

GENERAL SUŽENJ

V Madrid se je vrnil po dvanajstih letih odsotnosti duševno strmož, bivši španski legionar, ki je preživel vsa ta leta kot suženj saharjskih Kabilov in je vedel povedati tudi nekatere podrobnosti o možu, ki je bil še pred dobrim desetletjem eden najbolj mogočnih na Španskem, osebnosti prijatelja kralja Alfonza XIII. To je bil general Silvestre, ki mu je bil kralj Alfonz poveril vrhovno poveljstvo v vojni proti Rifskim Kabilom pod vodstvom slovitega Abd-el-Krima.

Silvestre je bil v mirnem času morda izbojen vojaški organizator, kot strateg pa je v vojni odvedal.

Kabilom se je posrečilo, da so obkolili velik del španske armade in so vprizorili med njo strahovit pokolj. Po previdnih cenitvah je bilo na španski strani 90 tisoč mrtvih in ranjenih, 4000 mož pa so Kabili ujeli. Večina teh ujetnikov se je lahko že davno vrnila domov, mnogo pa je takšnih, in to po večini častnikov, med njimi sam general Silvestre, o katerih ni bilo pozneje duha ne sluha. Proglasili so jih celo za mrtve. Vojak, ki se je vrnil iz kabilskega ujetništva, po 12 letih, pa je njihovo usodo prikazal v drugačni luči.

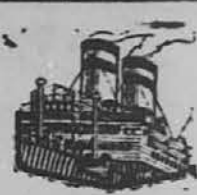
Po njegovih trditvah so Kabili okrog 300 visokih častnikov z generalom Silvestrejem vred odgna-

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOŽNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

"GLAS NARODA"

zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošiljamo.

li najprvo v neko koncentracijsko taborišče v bližini oaze Tafilet. Tu so ostali kakšnega pol leta, nakar so jih vstali odvedli še globlje v puščavo in jih prodali kleno kot sužnje na javnem trgu za sužnje v neki oazi puščave Igidi. Med prodanimi je bil general Silvestre. Še danes jih živi večina kot sužnji domačinov v Sahari in delijo usodo številnih Francozov, Italijanov in Nemcev, ki so jih Kabili v boju za svojo osvoboditev ujeli na sličan način. Njih usoda je strašna in še najbolj se godi tistim, ki se je vanje zagledalo kakšno dekle puščavnih rodov. Lahko so se poročili in uživalo neko relativno svobodo, morali so se pa uživati v zelo primitivno življenje Rifskih Kabilov. Kje se nahaja ta čas general Silvestre, pripovedovalcu ni znano. Videči je, da so ga vstali z več drugimi častniki odvedli še globlje v puščavo in bo treba vseskor še mnogo truda, da jih najdejo.

NAJSTAREJŠA ANGLEŽINJA

Pred nekoliko dnevi je umrla v Sidcupu na Anglekem najstarejša Angležinja, mistress Agnes Jenkins. Učakala je 107 let in pravijo, da se ni nikoli v svojem življenju vozila z železnico ali avtomobilom. Od njenih otrok jih je že več umrlo, njeni pravnuki pa so že vsi odrasli. Do 85. leta je delala na polju, a v svojem 90. letu je še plesala na poroki nekega svojega pravnuka.

SHIPPING NEWS

22. novembra: Deutschland v Hamburg, Washington v Havre

25. novembra: Europa v Bremen, Verdam v Boulogne, Conte di Savoia v Genoa, Ile de France v Havre

29. novembra: New York v Hamburg, Pres. Harding v Havre, Berengaria v Cherbourg

2. decembra: Volendam v Boulogne, Vulcanica v Trst, Chimpain v Havre

6. decembra: Bremen v Bremen, Albert Ballin v Hamburg, Manhattan v Havre

9. decembra: Rex v Genoa, Majestic v Cherbourg

12. decembra: St. Louis v Hamburg

13. decembra: Pres. Roosevelt v Havre

14. decembra: Paris v Havre

15. decembra: Berengaria v Cherbourg, Europa v Bremen, Conte di Savoia v Genoa

20. decembra: Washington v Havre, Hamburg v Hamburg

22. decembra: Olympic v Cherbourg

27. decembra: New York v Hamburg, Bremen v Bremen, Pres. Harding v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko

Berilo

ENGLISH SLOVENE READER

STANE SAMO

\$2

Naročite ga pri —

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET NEW YORK CITY

... SKUPNA ... POTOVANJA in cene vožnji:

BOŽIČNI IZLETI se vrše na sledečih parnikih in kot spremljevalec bo vedno kak uradnik od omenjene družbe, ki bo spremljal potnike prav do Ljubljane.

ILE DE FRANCE	— — — — —	25. NOVEMBRA
BERENGARIA	— — — — —	29. NOVEMBRA
EUROPA	— — — — —	15. DECEMBRA
BERENGARIA	— — — — —	15. DECEMBRA
ILE DE FRANCE	— — — — —	16. DECEMBRA

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj priglasil in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA:

Slovenic Publishing Company

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street

New York, N. Y.

